

Eitem: 13

Teitl: Adroddiad Risg Corfforaethol

Angen gweithredu/Action required	Ar gyfer sylwadau a sicrwydd
Amseru/Timing	Adrodd arferol
Argymhelliad/Recommendation	Gofynnir i'r Bwrdd dderbyn yr adroddiad diweddar risg corfforaethol hwn er mwyn sicrwydd a gwybodaeth. Mae'r adroddiad yn adroddiad naratif y tro hwn wrth i'r sefydliad drawsnewid i'r Strategaeth a'r trefniadau Rheoli Risg newydd, wrth i gofrestrau risg gael eu hail-lunio yn unol â blaenoriaethau'r Cynllun Blynyddol newydd, wrth i'r Fframwaith Sicrwydd Bwrdd a gymeradwywyd yn ddiweddar gael ei weithredu ac wrth i'r gwaith datblygu ar ddangosfyrddau adrodd sefydliadol gael ei gwblhau.
Risg/Risk	Gallai methu â nodi a rheoli ein risgiau strategol arwain at ganlyniadau tymor byr a thymor hwy i Llais.
Cyllid/Finance	Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i'r adroddiad hwn heblaw am y risgiau hynny sy'n cwmpasu materion ariannol yn uniongyrchol neu sydd ag elfennau buddsoddi yn gysylltiedig â nhw.
Amcan cynllun blynyddol/Annual plan objective Amcan cynllun strategol/Strategic plan objective	Mae ein prosesau cofrestr risg corfforaethol yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd, pwyllgorau a Tîm Arwain bod yr holl risgiau strategol wedi'u nodi a'u rheoli'n effeithiol. Mae'r gwaith hwn yn rhan o'n trefniadau llywodraethu a sicrwydd yn unol â Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd. Mae gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg rôl allweddol ar ran y Bwrdd wrth graffu ar ddull y sefydliad o ymdrin â risg a chynghori

	ar ddatblygiad parhaus y dull sefydliadol o reoli risg.
Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant/Equity, Diversity and Inclusion	Nid oes unrhyw faterion ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant uniongyrchol yn ymwneud â'r adroddiad hwn, ond gallai fod nodweddion ym mhob risg.
Cyfathrebu/Communications	Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn cael effaith ar: Mewnol: ein pobl ☒ Allanol: ein cwsmeriaid/partneriaid/rhanddeiliaid ☒ Allanol: enw da ein sefydliad ☒
Cymeradwyaeth/Approval/Clearance	Mae'r papur hwn wedi cael ei glirio gan y Prif Weithredwr.
Trafodaethau neu benderfyniadau blaenorol/Previous discussions or decisions	Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o drafodaethau a gwaith datblygu parhaus mewn ymateb i'r strategaeth rheoli risg, y cynllun blynyddol, fframwaith sicrwydd y bwrdd a gweithgaredd datblygu'r dangosfwrdd sydd newydd ei gymeradwyo. Mae hefyd yn amlinellu'r gwaith asesu risg cychwynnol a wnaed drwy'r Tîm Gweithredol i nodi'r risgiau allweddol o beidio â chyflawni'r Cynllun Blynyddol cymeradwy.
Awdur/cyflwyno / Author/presenting	Richard Bevan, Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd
Dyddiad/Date	12 Mai 2025
Cefndir/Background	
Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau, yn enwedig y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, wedi bod yn ymwneud â gwaith datblygu ar reoli risg dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau wedi darparu sylwadau ac awgrymiadau ar sut y gellid datblygu, gwella ac adrodd ymhellach ar y dull risg, y cofrestrau risg a'r dangosfyrddau risg. Mae newidiadau wedi parhau i gael eu gweithredu a'u trafod dros y misoedd diwethaf, a chymeradwyodd y Bwrdd Strategaeth Rheoli Risg newydd yng nghyfarfod y Bwrdd ddiwedd mis Mawrth 2025.	

Cytunodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg hefyd ar welliannau pellach i fformat y gofrestr risg gorfforaethol a thempledi'r gofrestr risg yn ei gyfarfod ym mis Mawrth.

Ym mis Mawrth, cymeradwyodd y Bwrdd Gynllun Blynnyddol ar gyfer 2025/2026 a Fframwaith Sicrwydd Bwrdd newydd hefyd, a fydd yn darparu mecanwaith i'r Bwrdd ar gyfer adrodd i'r Bwrdd ar y risg o fethu â chyflawni blaenoriaethau'r Cynllun Blynnyddol a gofynion allweddol eraill a osodir ar y Bwrdd a'r sefydliad.

Mae gwaith wedi parhau dros yr wythnosau diwethaf ar y gweithgareddau datblygu gofynnol, yn enwedig o ran asesu risgiau allweddol, ffynonellau sicrwydd, amserlenni/dyddiadau cau ar gyfer camau gweithredu, canlyniadau disgwylledig a chwblhau dangosfwrdd risg corfforaethol, sy'n cael ei adeiladu ochr yn ochr â'r gwaith datblygu'r system OKR, sef meddalwedd gyfrifiadurol y mae Llais yn olrhain cyflawniad ein nodau a'n blaenoriaethau drwyddi.

Felly, bydd fformat yr adroddiad hwn yn adroddiad arddull naratif ar yr achlysur hwn. Bydd adrodd i'r Bwrdd yn y dyfodol yn canolbwyntio mwy ar adrodd ar y dangosfwrdd a bydd yr adroddiad llawn cyntaf yn erbyn y trefniadau newydd hyn yn cael ei wneud yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Gorffennaf 2025 ar ddiwedd chwarter cyntaf y Cynllun Blynnyddol.

Mae'r Prif Weithredwr, Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd a'r Tîm Gweithredol ehangach wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau risg corfforaethol ac asesiad o'r risgiau allweddol i'r sefydliad ar gyfer y flwyddyn nesaf. Mae Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth a Chysylltiadau Sefydliadol wedi llunio'r risgiau allweddol yn erbyn methu â chyflawni'r Cynllun Blynnyddol a phrosiectau allweddol fel y Prosiect Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau. Mae gwaith hefyd yn cael ei gwblhau ar gynnwys y rhain mewn cofrestrau risg newydd, a fydd yn llywio'r dangosfyrddau adrodd a fydd yn dod i'r Bwrdd a'i bwyllgorau.

Mae gwaith hefyd ar y gweill yn dilyn adborth gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg i ddiwygio'r templedi adrodd a'r adroddiadau trosolwg sy'n dod i'r Bwrdd a'r pwyllgorau. Bydd hyn yn cael ei ailgynllunio i sicrhau eu bod yn darparu gwybodaeth gyffredinol am yr hyn sydd wedi newid yn y cyfnod adrodd diwethaf (wedi gwella ac wedi gwaethygu), beth yw'r risgiau newydd, pa liniariadau/camau gweithredu newydd sydd wedi'u rhoi ar waith a beth yw'r cynlluniau ar gyfer y chwarter nesaf i geisio gweithredu ymhellach ar risgiau a lliniaru eu heffaith bosibl ar y sefydliad, ei wasanaethau a'i swyddogaethau.

Bydd yr adroddiadau'n ceisio egluro sut olwg fydd ar y sefyllfa os bydd y lliniariadau'n llwyddiannus a pha adnoddau neu gefnogaeth ychwanegol y gallai fod eu hangen i sicrhau y gellir dod â risgiau i lefel dderbyniol yn unol ag archwaeth risg datganedig y sefydliad.

O ganlyniad, mae'r gofrestr risgiau corfforaethol, a'r rhwydwaith o gofrestrau risg ar draws adrannau a swyddogaethau Llais yn cael eu hailddatblygu. Mae'r risgiau allweddol a nodwyd ac a aseswyd yn erbyn y Cynllun Blynnyddol a phrosiectau allweddol eraill wedi'u hamlinellu isod ar ffurf naratif a byddant yn sail i adrodd ar risg ar gyfer y flwyddyn nesaf i'r Bwrdd a'i bwyllgorau.

Asesiad risg Cynllun Blynnyddol 2025/2026

1 Themau trawsbynciol – golwg naratif

Mae sawl risg wedi'u nodi fel rhai sy'n ymestyn ar draws pob amcan yn y Cynllun Blynnyddol; fe'u gwelir fel yr "edau aur" y bydd angen i'r Bwrdd gadw llygad arnynt drwy gydol y flwyddyn.

Capasiti a gallu

Mae ein gweithlu yn llai nag yr oedd 12 mis yn ôl, yn dilyn y Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol. Mae'r cyfle i ailddatblygu rolau a llunio rhai newydd yn cael ei groesawu, ond yn y tymor byr, rhaid i'r Bwrdd fod yn ymwybodol ei fod yn gadael rhai bylchau nodedig.

Fodd bynnag, mae swyddi newydd wedi'u cynllunio, ac eraill wedi'u hailgynllunio ac mae recriwtio ar eu cyfer, gyda disgwyl i rai dechreuwyr newydd ddod i rym o ganol mis Mehefin ymlaen. Hyd nes iddyn nhw gyrraedd, mae'r timau presennol yn gweithio ar eu gallu mwyaf. Ein hymateb uniongyrchol fu neilltuo amser staff ar gyfer tasgau blaenoriaeth a llenwi'r rolau â chontractau asiantaeth tymor byr pan fo'n hanfodol, yn ogystal ag arafu neu oedi gweithgaredd llai effeithiol, lle bo'n bosibl a/neu'n briodol.

Mae'r Tîm Gweithredol hefyd yn ymwybodol y bydd etholiad Senedd yng ngwanwyn 2026 a'n bod ni'n mynd i mewn i gyfnod cyn yr etholiad. Cydnabyddir y gall y cyfnod cyn yr etholiad effeithio ar gwmpas a chyflymder datblygu polisïau.

Pwysau parhaus ar iechyd a gofal cymdeithasol

Pwysau gwasanaeth oherwydd amseroedd aros, argaeledd gweithlu, cyfyngiadau ariannol a phwysau "gaeaf" drwy gydol y flwyddyn yn golygu bod gan wasanaethau llai

o le ac amser o bosibl i ymgysylltu â Llais neu weithredu ar ein cynigion. Y risg yw y gallem roi'r gorau i gael ein clywed a gallai partneriaid ei chael hi'n anodd gweithredu'r hyn y maent wedi cytuno arno, a allai erydu hyder y cyhoedd. Bydd dau agwedd ar liniaru: canolbwyntio ein cynrychioliadau ar gamau cyntaf realistig (er enghraifft, gwell gwybodaeth rhyddhau yn hytrach nag ailgynllunio llwybrau cyfanwerthu) a defnyddio ein rhaglen Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau i lunio camau gweithredu a gweithgareddau sy'n parhau i fod yn gyraeddadwy, hyd yn oed mewn system dan bwysau.

Ymwybyddiaeth y cyhoedd a phartneriaid

Mae Llais yn dal yn newydd i lawer o bobl. Os nad yw rhanddeiliaid yn deall ein rôl benodol, gallai dyblygu ac atebolrwydd aneglur arwain at hynny. Mae cynllun cyfathrebu pedair neges ar waith (“llais annibynnol”, “dan arweiniad tystiolaeth”, “rydym yn gwneud i newid digwydd”, “rydym yn lleol ac yn genedlaethol”). Bydd y dangosfyrddau perfformiad yn rhoi data mwy gweladwy ac awdurdodol inni, a bydd pob cynnyrch sydd ar gael i'r cyhoedd yn cael ei gyhoeddi mewn fformatau hygrych, gan gynnwys y Gymraeg yn gyntaf.

Mae hyn yn arbennig o berthnasol i'n rôl pan wneir cynigion i newid gwasanaethau. Rydym wedi bod yn ymgymryd â gwaith i gynhyrchu gwybodaeth wedi'i diweddaru i staff, partneriaid a'r cyhoedd am ein rôl, canllawiau i staff a datblygu protocol amlinellol ar gyfer ymdrin â newidiadau i wasanaethau i'w drafod a'i gytuno â chyrrff y GIG ac awdurdodau lleol.

Rydym hefyd yn ymgymryd â gwaith cysylltiadau cyhoeddus pellach i helpu gydag ymwybyddiaeth, gwybodaeth a dealltwriaeth pobl o'n swyddogaethau, ein rolau a'n cyfrifoldebau.

Ansawdd data a mewnwleidiad

Bydd ein llwyddiant yn dibynnu ar ddata da. Gallai anghysondebau yn y ffordd y defnyddir ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid, ynghyd â throsiant staff, effeithio ar y dangosfyrddau a'r dangosyddion perfformiad allweddol a gynlluniwyd i roi sicrwydd. Bydd dangosfwrdd ansawdd data yn tynnu sylw at fylchau ar gyfer pob arweinydd rhanbarthol, bydd “cyfarfodydd data” misol yn cael eu defnyddio i lanhau cofnodion hanesyddol, a bydd unrhyw faterion sy'n bygwth gwneud penderfyniadau ar faterion allweddol yn cael eu huwchgysgu i'r uniongyrchol i'r Tîm Gweithredol.

Gyda'i gilydd, mae'r risgiau trawsbynciol hyn yn cael eu rheoli'n weithredol ar hyn o bryd, ond rhaid iddynt aros ar radar y Bwrdd a byddant yn nodweddion allweddol o adrodd ar risg.

Capasiti o fewn Llais yw'r ffactor mewnol mwyaf, a phwysau system yw'r newidyn allanol mwyaf i geisio ei reoli yn y flwyddyn i ddod.

Cymhlethdod system a bylchau atebolrwydd

Mae'r dirwedd rydym yn gweithredu ynddi, yn enwedig integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol, yn gynyddol gymhleth. Gall nifer o sefydliadau fod yn gyfrifol am brofiad un person, ac nid yw ffiniau rhwng byrddau iechyd, awdurdodau lleol, y sector gwirfoddol a rheoleiddwyr bob amser yn glir i'r cyhoedd. Mae hyn yn creu risg y bydd ein canfyddiadau neu ein hargymhellion yn cael eu trosglwyddo rhwng cyrff heb benderfyniad. Mae hefyd yn herio ein gallu i ddangos effaith.

I liniaru hyn, rydym yn gweithio drwy Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac yn defnyddio llwybrau uwchgyfeirio thematig i Lywodraeth Cymru pan fydd camau gweithredu lleol yn arafach i symud ymlaen. Bydd ein safonau cynrychiolaeth sydd ar ddod hefyd yn egluro disgwyliadau ynghylch dilyniant ac ymateb.

Diogelu ac effaith emosiynol ein gwaith

Wrth i ni ymgysylltu'n fwy uniongyrchol â phobl ar faterion sensitif, er enghraifft, colli mamolaeth, argyfyngau iechyd meddwl, trosglwyddo gofal, a hygyrchedd niwroamrywiol i enwi ond rhai, rydym yn fwy tebygol o glywed datgeliadau gofidus neu ddifrifol. Mae hynny'n creu 2 risg: yn gyntaf, nad ydym wedi'n cyfarparu i weithredu'n ddiogel nac yn gyson pan fydd pryderon diogelu yn codi; ac yn ail, bod ein staff a'n gwirfoddolwyr yn amsugno'r effaith heb gefnogaeth ddigonol.

Mewn ymateb, rydym wedi diweddarau ein gweithdrefnau diogelu, yn ymgorffori arferion myfyriol yn y tîm, yn ailystyried ein model goruchwyllo ar gyfer rolau rheng flaen ac yn parhau i sicrhau bod gan aelodau staff fynediad at y gefnogaeth y gallent fod ei hangen.

Rhwymedigaethau iaith a chynhwysiant

Mae'r Tîm Gweithredol yn glir bod cyflawni ein dyletswyddau o dan Safonau'r Iaith Gymraeg yn fwy na chydymffurfio; mae'n ymwneud â hygyrchedd, cyrhaeddiad a thegwch. Fodd bynnag, nid oes gan bob un o'n timau staff sy'n siarad Cymraeg ar hyn o bryd, ac mae cyfieithu ar y pryd a chyfathrebu dwyieithog yn creu pwysau cyflawni gwirioneddol pan fydd amserlenni'n dynn. Rydym yn mabwysiadu dull dylunio "Cymraeg yn gyntaf" ar gyfer ymgyrchoedd a dangosfyrddau newydd, ac mae ein Grŵp Gweithgor Iaith Gymraeg yn ein helpu i feithrin hyder a chysondeb. Mae hyn yr un mor berthnasol i fformatau cynhwysol eraill, gan gynnwys Hawdd ei Ddarllen a dehongli iaith Arwyddion Prydain, lle mae lle o hyd i ni dyfu.

Amlygiad i enw da fel sefydliad 'cysylltydd'

Mae Llais yn meddiannu lle unigryw: nid ydym yn rheoleiddiwr, nac yn gorff ymgyrchu,

ond disgwylir i ni siarad yn gredadwy ar ran pobl a chymunedau Cymru. Mae hynny'n ein rhoi mewn perygl i'n henw da o'r ddau gyfeiriad. Os cawn ein gweld fel rhai sy'n rhy gysylltiedig â'r system, mae ein hannibyniaeth yn cael ei chwestiynu. Os cawn ein gweld fel rhai sy'n rhy feirniadol, efallai y byddwn yn colli mynediad at gyfleoedd a phartneriaethau lle mae newid yn digwydd. Rhaid cynnal a rheoli'r cydbwysedd hwn yn weithredol. Mae ein mesurau lliniaru yn cynnwys fframio gofalus mewn adroddiadau, gwahanu llais unigol oddi wrth lais cyfunol Llais, a chanolbwyntio ar atebion ar bob cynnyrch a dull allanol.

Cynaliadwyedd partneriaethau strategol

Mae ein model gweithio yn dibynnu ar gydweithio â byrddau iechyd, awdurdodau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, a chyrff cenedlaethol fel Comisiwn Bevan, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, a Chomisiynydd y Gymraeg. Mae'r partneriaethau hyn yn gryf ar y cyfan, ond mae llawer yn anffurfiol neu'n cael eu gyrru gan gysylltiadau personol. Mae trosiant staff mewn sefydliadau partner (yn enwedig ar lefelau uwch) yn peri risg o golli perthnasoedd gwaith allweddol a chof sefydliadol. Gall hyn arafu cynnydd neu orfodi ailgyflwyno ein pwrpas. Mae lliniaru yn cynnwys ffurfioli perthnasoedd drwy brotocolau a rennir, aros yn weladwy mewn grwpiau strategol, a sicrhau bod rhanddeiliaid newydd yn cael eu briffio'n gyflym ar ein rôl a'n heffaith.

Ansefydlogrwydd polisi a blaenoriaethau sy'n newid

Wrth i'r agenda bolisi esblygu a newid, mae risg y bydd y blaenoriaethau rydym wedi adeiladu ein cynlluniau o'u cwmpas (e.e. diwygio cwynion, cynhwysiant digidol, siarteri llais cleifion) yn cael eu newid neu eu hail-lunio yng nghanol y flwyddyn. Bydd hyn yn effeithio ar effaith a pherthnasedd ein hallbynnau. Er mwyn lliniaru'r potensial ar gyfer y newid hwn, rydym yn cynnal hyblygrwydd yng nghwmpas ein prosiectau, yn sicrhau aliniad clir â nifer o amcanion y Rhaglen Lywodraethu, ac yn adeiladu ein cynllun blynyddol mewn ffyrdd a all fod yn hyblyg i ymateb i drawsnewidiadau a newidiadau polisi.

Risg ymgysylltu gwirfoddolwyr a phrofiad byw

Mae hygredd Llais yn dibynnu nid yn unig ar yr hyn a wyddom, ond sut a wyddom, a chan bwy. Mae gwirfoddolwyr a phobl sydd â phrofiad bywyd yn dod â mewnwelediad hanfodol ond mae angen cefnogaeth, adborth a dylanwad ystyrlon arnynt i barhau i ymgysylltu.

Mae risg i enw da a risg foesegol wrth ymgynghori heb weithredu, neu wrth greu perthnasoedd lle mae pobl yn teimlo bod eu cyfraniadau'n cael eu tanbrizio neu'n symbolaidd. Ein hymateb yw adeiladu dolenni adborth i bob ymgysylltiad, cryfhau ein cynnig dysgu gwirfoddol, a gwreiddio cyd-gynhyrchu lle bo modd, yn hytrach na

defnyddio ymgynghori fel ôl-ystyriaeth. Byddwn yn canolbwyntio ar ein gallu i wneud hyn yn dda.

Risg ddigidol a seiber

Wrth i Llais ehangu ein defnydd o dechnoleg, mae'r risg seiber yn cynyddu. Gallai toriad, hyd yn oed data nad yw'n bersonol, niweidio ymddiriedaeth. Er nad ydym yn prosesu data clinigol, rydym yn trin symiau mawr o ddeunydd naratif sensitif gan aelodau'r cyhoedd. Rydym yn lliniaru'r risg hon drwy lynu wrth ofynion deddfwriaethol, canllawiau cenedlaethol, datblygu a chyflwyno hyfforddiant gorfodol, cwblhau ardystiad Hanfodion Seiber, a thynhau rheolaethau mynediad ar gyfer offer dangosfwrdd ac ymgysylltu.

2. Uchafbwyntiau risg yn ôl blaenoriaeth strategol

Blaenoriaeth 1: Ysgogi sgwrs genedlaethol am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol

Mae'r flaenoriaeth hon yn dwyn ynghyd ein gwaith mwyaf gweladwy, sy'n wynebu'r genedl, wedi'i angori gan yr ymgyrch *Rights | Expectations | Responsibilities* (R | E | R). Mae'r rhaglen aml-gam hon yn cynnwys ymgysylltu â'r cyhoedd, trafodaethau gyda rhanddeiliaid, a chyhoeddi fframwaith a rennir ar gyfer yr hyn y gall pobl ei ddisgwyl gan wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Mae'n ymuno â phrosiectau fel ein hadolygiad o Hybiau Gofal Integredig, digwyddiad cenedlaethol "Lleisiau dros Newid", a gwaith ar y cyd â Chomisiwn Bevan – Cerdded yn eich esgidiau chi.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Dryswch o ran negeseuon**, gydag ymgyrchoedd cyhoeddus gan Llais yn rhedeg ochr yn ochr â "Fy Llais, Fy Newis" Llywodraeth Cymru, gan arwain at orgyffwrdd posibl a gwanhau'r effaith.
- **Blinder ymgysylltu**, yn enwedig ymhlith pobl a grwpiau sydd eisoes wedi cyfrannu at nifer o ymgynghoriadau cenedlaethol yn ystod y blynyddoedd diwethaf.
- **Amseru gwleidyddol**, gan y bydd angen datblygu unrhyw allbynnau arwyddocaol sy'n gofyn am ymateb neu ddylanwad Gweinidogol cyn i'r cyfnod cyn-etholiad ddechrau yn gynnar yn 2026.
- **Dirlawnder data**, lle rydym yn casglu mewnwelediadau pwerus, ond mewn perygl o golli eglurder yn yr hyn rydym yn gofyn i benderfynwyr ei wneud gyda'r data.

Rydym yn lliniaru'r risgiau hyn drwy gydlyn'u'n agos â phartneriaid cenedlaethol, symleiddio negeseuon ein hymgyrch, defnyddio fformatau hygyrch lluosog (gan gynnwys opsiynau technoleg isel fel Arolygon ffôn ac Arolygon Hawdd ei Ddarllen), a chanolbwyntio ar argymhellion ymarferol, dan arweiniad pobl, sy'n parhau i fod yn berthnasol waeth beth fo newid gwleidyddol.

Blaenoriaeth 2: Gwthio am wasanaethau sy'n diwallu anghenion pobl

Dyma 'ystafell injan' ein gwaith statudol sy'n cwmpasu eiriolaeth cwynion, cynrychioliadau ac ymgysylltu lleol sy'n sbarduno adborth systemig. Mae'n cynnwys ein hadolygiadau thematig parhaus, rhaglen Uwchgynadleddau Iechyd a Gofal Cymdeithasol Rhanbarthol newydd, a graddio *Lleisiau Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru* i fod yn blatfform cenedlaethol cryfach.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Cyfyngiadau ar gyflymder cyflawni** oherwydd capasiti dadansoddi cyfyngedig, yn enwedig wrth i adolygiadau thematig ddod yn fwy manwl a bod mwy o ofyniad i ddadansoddi data.
- **Ymgysylltiad anghyson gan bartneriaid**, yn enwedig gan gyrff gofal cymdeithasol, lle mae perthnasoedd presennol yn fwy newydd ac wedi'u hymgorffori llai.
- **Diogelu a chyfrinachedd**, yn enwedig wrth ddelio â naratifau sensitif iawn fel colled mamolaeth neu fethiannau gofal difrifol.
- **Blinder ar uwchgynadleddau**, gyda rhai Byrddau Iechyd neu Fyrdau Partneriaeth Rhanbarthol o bosibl yn amharod i ymrwymo i haen arall o gyfarfodydd.
- **Gorddibyniaeth ar unigolion**, nid ydym yn sefydliad mawr, mae absenoldeb posibl unigolion yn cael ei deimlo'n gryf ac yn effeithio ar y rhaglen waith.

Rydym yn ymateb drwy sicrhau capasiti ychwanegol lle bo angen, partneru â sefydliadau trydydd sector dibynadwy, a chyd-gynllunio ein uwchgynadleddau i sicrhau eu bod yn teimlo'n berthnasol ac yn ddefnyddiol i bartneriaid. Rydym hefyd yn cyflwyno ein darpariaeth fesul cam, gan flaenoriaethu pynciau amserol, ymarferol, a phynciau sy'n berthnasol yn wleidyddol.

Blaenoriaeth 3: Gweithio gyda'n gilydd yn well

Mae'r maes hwn yn canolbwyntio ar sut rydym yn meithrin partneriaethau cynaliadwy â chymunedau ac yn cryfhau lleisiau'r rhai sy'n cael eu clywed yn llai. Mae prosiectau allweddol yn cynnwys ein *Rhaglen Plant a Phobl Ifanc*, *Mapio Cymunedol*, a'n *Rhaglen Gwirfoddoli*.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Cymhlethdodau diogelu** wrth ymgysylltu â phobl ifanc a pheidio â chael y sgiliau a'r profiad cywir.
- **Recriwtio gwirfoddolwyr**, mae diffyg pobl yn gwirfoddoli, yn golygu efallai nad oes gennym grŵp gwirfoddolwyr sy'n adlewyrchu ein poblogaethau lleol.
- **Ymgysylltiad anwastad**, gyda grwpiau trefol, sydd wedi'u rhwydweithio'n dda, yn fwy tebygol o gael mynediad at gymorth na chymunedau ynysig neu wedi'u hymylu.
- **Pwysau amser** - yn cyfyngu ar gyfleoedd i gydweithio.
- **Symbolaeth anfwriadol**, os na chynhelir ymdrechion cyd-gynhyrchu y tu hwnt i'r cyfnod ymgysylltu cychwynnol, rydym mewn perygl o ymddangos fel pe baem yn gwneud ymdrechion symbolaidd yn unig i wneud pethau.

Rydym yn mynd i'r afael â'r risgiau hyn drwy gryfhau protocolau diogelu, cynnig rolau gwirfoddol mwy hyblyg yn rhagweithiol (e.e. micro-wirfoddoli), dyrannu cefnogaeth fwy rhagweithiol i grwpiau gwledig neu grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, a buddsoddi mewn cyd-gynhyrchu gwirioneddol o'r cychwyn cyntaf, yn enwedig ar gyfer grwpiau, fel plant a phobl ifanc.

Blaenoriaeth 4: Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

Mae'r maes hwn yn adlewyrchu rôl gynyddol trawsnewid digidol yn ein gwaith a'r systemau yr ydym yn dylanwadu arnynt. Mae'n cynnwys datblygu dangosfyrddau cyhoeddus a mewnl, ein cyfranogiad yn y Gynghrair Cynhwysiant Digidol, a gwaith deallusrwydd artifisial (AI) sydd ar ddod.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Allgáu digidol**, gyda rhai unigolion a chymunedau yn dal i wynebu rhwystrau sylweddol i gymryd rhan mewn ymgysylltiad ar-lein neu gael mynediad at wasanaethau digidol.

- **Diogelu data**, bygythiadau posibl i gyfrinachedd, uniondeb ac argaeledd data a rhyddhau, datgelu a/neu ddinistrio data heb awdurdod.
- **Gor-addewid**, yn enwedig o ran defnyddio deallusrwydd artiffisial, lle gall disgwyliadau fod yn fwy na'r hyn sy'n ymarferol neu'n ddiogel.
- **Gorlwythiad offer**, gyda staff yn wynebu gormod o systemau adrodd a dim digon o gefnogaeth i'w defnyddio'n hyderus.

Mae ein strategaeth lliniaru yn cynnwys paru offer digidol â dewisiadau amgen nad ydynt yn ddigidol bob amser (e.e. adborth post, llinellau ffôn), ymgorffori rheolaethau mynediad yn seiliedig ar rolau ar gyfer data sensitif, darparu canllawiau Saesneg plaen ar gyfer unrhyw weithgaredd sy'n ymwneud â deallusrwydd artiffisial, a dilyniannu cyflwyniadau dangosfwrdd gyda hyfforddiant clir, byr.

Blaenoriaeth 5: Tyfu a gwella fel sefydliad.

Mae'r flaenoriaeth hon yn sail i'r cynllun cyfan. Mae'n cynnwys datblygiad parhaus ein rhaglen dangosfwrdd perfformiad mewnol, gweithredu Strategaeth Lleoliad, cyflawni ein cynlluniau diwylliant a gallu ("Un-Llais"), gwella agoredrwydd a thryloywder ein llywodraethu ac integreiddio egwyddorion ecwiti, amrywiaeth a'r iaith Gymraeg i'n gwaith bob dydd.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Llithriad yn yr amserlen**, gofynion cystadleuol, absenoldebau staff, diffyg amser i staff ymgysylltu â datblygiadau.
- **Blinder sefydliadol**, wrth i staff addasu i systemau newydd, aelodau tîm newydd, a newidiadau ehangach.
- **Bylchau**, yn enwedig lle nad yw'r gallu i recriwtio neu ddysgu a datblygu wedi dal i fyny â'n hanghenion a'n huchelgeisiau eto.
- **Cydbwyso datblygu a chyflawni**, mae gennym angen datblygu mawr ar draws sgiliau, prosesau, systemau a pholisïau, ond hefyd disgwyliad i barhau i gyflawni effaith. Mae angen i ni hefyd sicrhau bod trefniadau llywodraethu da yn cael eu gweld fel galluogwr i helpu ein pobl i wneud y pethau cywir yn y ffyrdd cywir.

Rydym yn ymateb drwy ddilyniannu newid mewnol yn bragmatig, llenwi ôl-gyrsiau wedi'u targedu lle mae bylchau'n ddifrifol, buddsoddi yn ein proses ymsefydlu ar gyfer dechreuwyr newydd, a thryloywder gyda'r Bwrdd ynghylch meysydd lle mae angen buddsoddiad neu amser ychwanegol arnom.

Ar gyfer pob maes risg, mae hefyd yn amlwg bod y risgiau hyn yn cael eu hasesu mewn amgylcheddau mewnol ac allanol deinamig yn benodol, lle bydd ffactorau a phenderfyniadau newydd a wneir gan eraill yn effeithio ar lefel y risgiau i Llais.

Felly, mae'n bosibl mai dim ond cynnal y risg ar y lefelau cychwynnol y bydd y camau a'r lliniaru cychwynnol a nodwyd gan Llais yn eu gwneud ac nid ei lleihau fel y rhagwelwyd. Felly mae'n bwysig bod rheoli risg yn parhau i fod yn broses weithredol i'r sefydliad, perchnogion y risg ac mewn cyfarfodydd gweithredol a rheoli.

Bydd risg yn parhau i fod yn nodwedd bwysig o drefniadau llywodraethu a sicrwydd y Bwrdd a'i bwyllgorau. Bydd y Tîm Gweithredol yn cydlynu'r gwaith sefydliadol ar reoli risg ac yn yr wythnosau nesaf bydd yn adeiladu rhwydwaith newydd o gofrestrau risg, yn ceisio ymgorffori rheoli risg gweithredol yn swyddogaethau dyddiol Llais ac yn datblygu adrodd gwell i'r Bwrdd, ei bwyllgorau a thrwy strwythurau gweithredol y sefydliad, gan ddefnyddio'r dull dangosfwrdd fwyfwy.

Fel y cytunwyd, gyda chymradwyaeth y Strategaeth Rheoli Risg newydd, mae gweithdy risg sefydliadol yn cael ei gynllunio ar gyfer ddiweddarach yn y flwyddyn i ymgysylltu â'r Bwrdd a chydweithwyr ar draws y sefydliad a chyda phartneriaid i drafod rheoli risg ac i brofi'r trefniadau newydd hyn ac addasu lle bo angen a gweithredu datblygiadau pellach, yn ôl yr angen.

Mae rheoli risg gweithredol a da ac adrodd ar risgiau yn elfennau pwysig o Fframwaith Sicrwydd cyffredinol y Bwrdd. Mae'r adroddiad cyntaf yn erbyn hyn yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd ochr yn ochr â'r OKR sy'n datblygu, a bydd cynhyrchu dangosfwrdd rheoli risg a'r adroddiadau llawn cyntaf yn cael eu cyflwyno'n ffurfiol i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2025.

Manylion/Detail

Gofynnir i'r Bwrdd nodi'r adroddiad risg naratif hwn sy'n darparu'r asesiad o'r risgiau allweddol yn erbyn methu â chyflawni'r Cynllun Blynnyddol y cytunwyd arno. Hefyd i nodi'r datblygiadau pellach a gynlluniwyd i'r dull rheoli risg yn unol â gweithredu'r strategaeth rheoli risg, Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd ac adrodd yn erbyn yr OKR a'r rhwydwaith newydd o adroddiadau dangosfwrdd.